

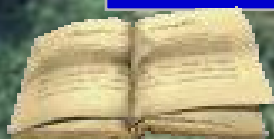
LUYỆN THAO TÁC LẬP LUẬN SO SÁNH

KIỂM TRA BÀI CŨ

1. Tác giả đã xây dựng hình tượng nhân vật Huân Cao như thế nào? Qua đó em biết được quan niệm nghệ thuật tiến bộ gì của nhà văn?

2. Tại sao tác giả lại cho rằng cảnh cho chữ là *“Một cảnh tượng xưa nay chưa từng có”*?

3. Nhận xét về bút pháp miêu tả của tác giả trong cảnh này?

LUYỆN THAO TÁC LẬP LUẬN SO SÁNH

ÔN TẬP

 Nhắc lại khái niệm về thao tác lập luận so sánh?

So sánh là làm sáng rõ đối tượng đang nghiên cứu trong tương quan với các đối tượng khác.

 Yêu cầu của thao tác lập luận so sánh là gì?

Khi so sánh, phải đặt các đối tượng vào cùng một bình diện, đánh giá trên cùng một tiêu chí mới thấy được sự giống nhau và khác nhau của chúng.

I. BÀI TẬP 1:

Tìm hiểu tâm trạng của nhân vật trữ tình (khi về thăm quê) trong hai bài thơ:

- *“Khi đi trẻ, lúc về già,
Giọng quê vẫn thế, tóc đã khác bao.
Trẻ con nhìn lạ không chào
Hỏi rằng khách ở chốn nào lại chơi”*

(Hạ Tri Chương)

- *“Trở lại An Nhơn tuổi lớn rồi
Bạn chơi ngày nhỏ chẳng còn ai
Nền nhà nay dựng cơ quan mới
Chẳng lẽ thăm quê lại hỏi người”*

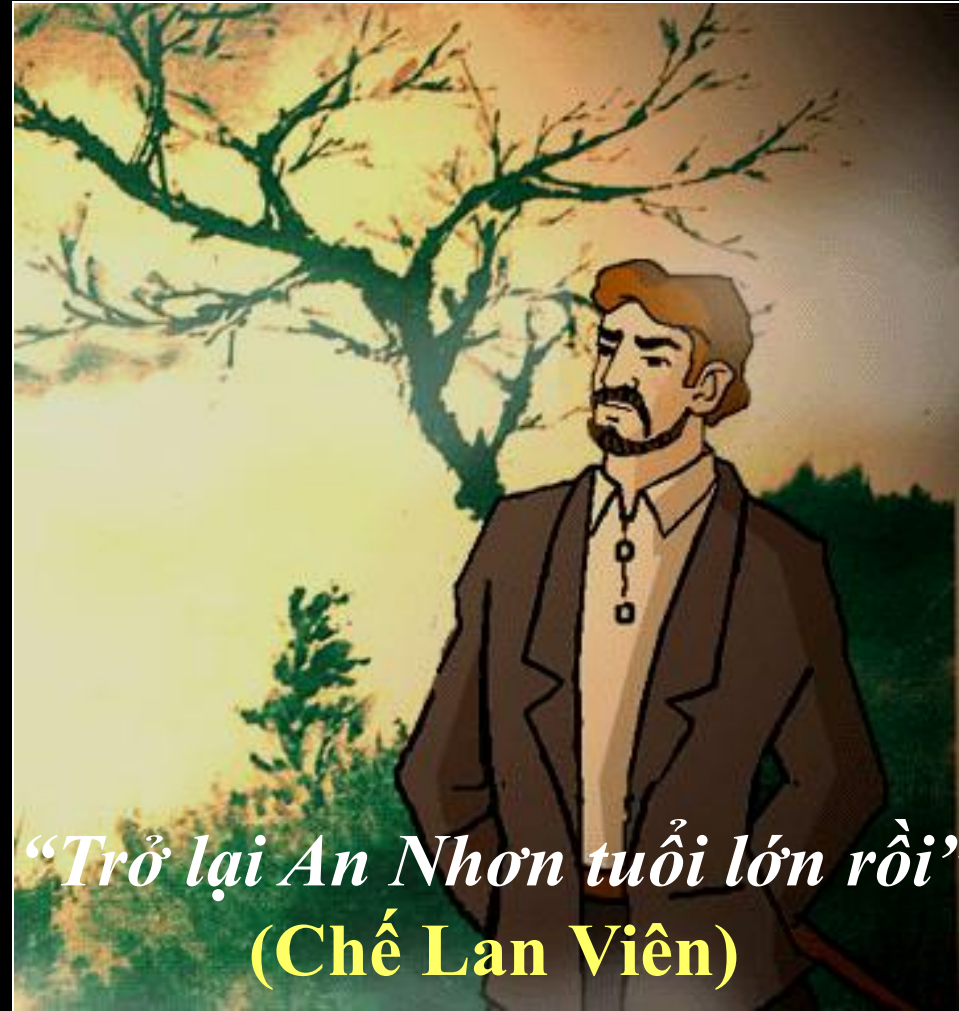
(Chế Lan Viên)

1. Điểm giống nhau:

a. Cả hai tác giả đều rời quê hương ra đi lúc còn trẻ và trở về lúc tuổi đã cao:

“Khi đi trẻ, lúc về già”
(Hạ Tri Chương)

“Trở lại An Nhơn tuổi lớn rồi”
(Chế Lan Viên)

1. Điểm giống nhau:

b. Cả hai đều nhận thấy mình xa lạ ngay trên chính quê hương:

- “Trẻ con nhìn lạ không chào
Hỏi rằng khách ở chốn nào lại chơi”
(Hạ Tri Chương)

→ Không còn ai nhận ra mình

- “Bạn chơi ngày nhỏ chẳng còn ai
Nền nhà nay dựng cơ quan mới
Chẳng lẽ thăm quê lại hỏi người”
(Chế Lan Viên)

→ Quê hương đã biến đổi sau chiến tranh,
không còn cảnh cũ người xưa

2. Kết luận:

Hai nhà thơ, hai con người ở **hai thời đại khác nhau**, nhưng cảm xúc về nỗi lòng của người xa xứ ngày trở về đều có nét giống nhau. Đọc người xưa cũng là dịp để hiểu người nay sâu sắc hơn.

Thảo Luận Nhóm

Yêu cầu thực hành:

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) về một trong hai ý thơ trên

Gợi ý cho đoạn 1, ý 1:

Cả hai nhà thơ đều có sự cảm nhận giống nhau khi về thăm lại quê hương. Đó là sự cảm nhận về thời gian và tuổi tác. Thời gian trôi đi không bao giờ trở lại. Nó kéo theo bao sự thay đổi. Sự vật biến đổi. Con người già nua. Cả hai nhà thơ đều bắt nguồn từ quy luật ấy. Giọng thơ cũng giống nhau, có nỗi buồn man mác trước cảnh cũ người xưa. Hẳn là cả hai đều bỡ ngỡ. Có cái gì gợi nhớ đến băng khuâng.

II. BÀI TẬP 2: Đây là cách so sánh tương đồng:

1. Học và trồng cây đều có ích như nhau:

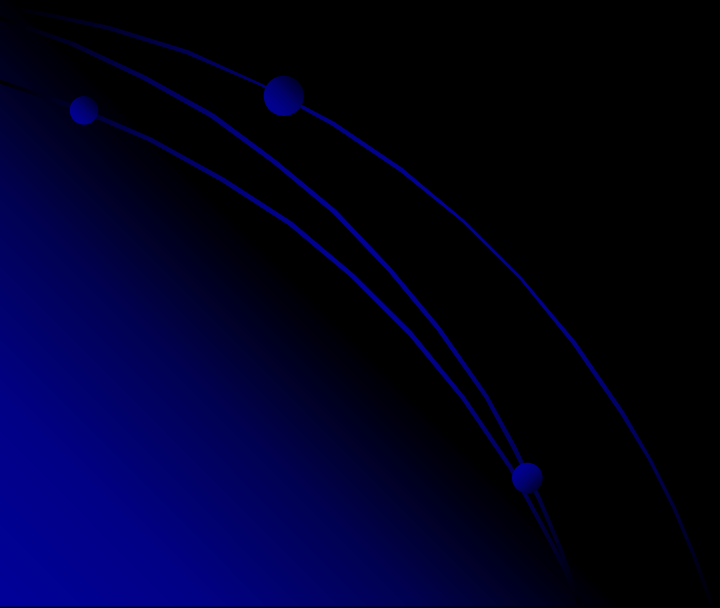
- **Học:** mang lại tri thức để thực hành trong đời sống.
- **Trồng cây:** cho hoa, quả, cho môi trường trong sạch, điều hoà khí hậu

2. Học và trồng cây đều cần có thời gian:

- **Học:** tiếp thu từ đơn giản đến phức tạp, dễ đến khó để tiến bộ
- **Trồng cây:** dần dần thu hoạch từ ít đến nhiều, không nôn nóng.

3. Kết luận: Cách so sánh để khuyên ta kiên nhẫn trên con đường học tập

III. BÀI TẬP 3:

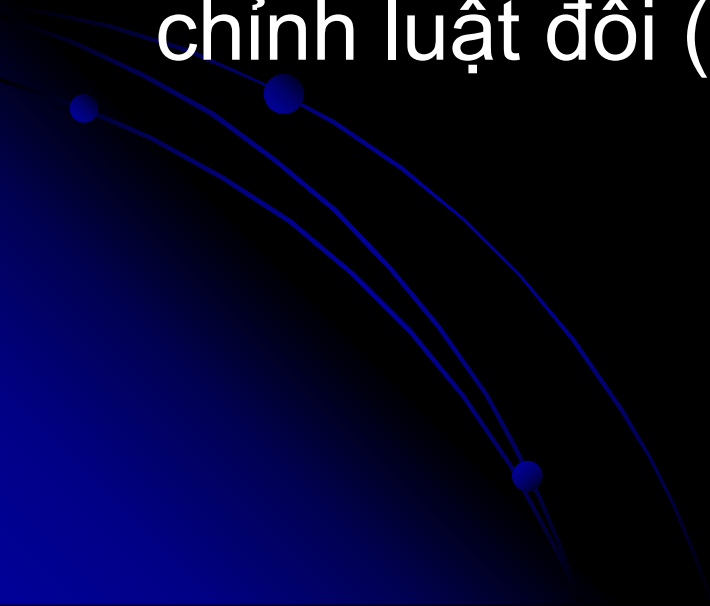
So sánh ngôn ngữ thơ trong hai bài thơ

III. BÀI TẬP 3:

So sánh trên tiêu chí ngôn ngữ:

1. Sự giống nhau của hai bài thơ:

- Thể loại: thất ngôn bát cú
 - Ngôn ngữ: đều gieo vần, tuân thủ nghiêm chỉnh luật đối (câu 3 + 4 và 5 + 6)
-

2. Sự khác biệt:

- Ngôn từ:

+ Thơ Hồ Xuân Hương: dùng ngôn ngữ hàng ngày (*tiếng gà văng vẳng, mỡ thừa, chuông sâu, những tiếng thêm rền rĩ, khắp mọi chòm...; có sao om, duyên để mồm mòm, chịu già tom*)

+ Thơ Bà Huyện Thanh Quan: dùng nhiều từ Hán Việt (*hoàng hôn, ngư ông, viễn phố, mục tử, cô thôn, chốn Chương Đài, người lữ thứ, nổi hàn ôn*)

- Về thi liệu:

+ Thơ Bà Huyện Thanh Quan: dùng nhiều thi liệu của văn chương cổ điển (*Chương Đài, ngàn mai, dặm liễu*)

+ Thơ Hồ Xuân Hương: ít dùng

- Về phong cách:

- + Hồ Xuân Hương: gần gũi, bình dân, tuy có xót xa nhưng vẫn tinh nghịch, hiểm hóc
- + Bà Huyện Thanh Quan: trang nhã, đài các, tiếng nói của văn nhân trí thức thượng lưu

3. Kết luận: Cả hai bài thơ đều hay theo hai phong cách khác nhau

HƯỚNG DẪN ĐỌC THÊM:

“Một phương diện của thiên tài Nguyễn Du:
Từ Hải”

Ý chính của bài: Hoài Thanh đã so sánh nhân vật Từ Hải của Thanh Tâm Tài Nhân với nhân vật Từ Hải của Nguyễn Du

CỦNG CỎ

- Nắm được cách so sánh tương đồng và so sánh tương phản
- Biết cách viết đoạn văn có sử dụng thao tác lập luận so sánh.

CHUẨN BỊ

- Đọc bài Đọc thêm
- Viết các đoạn văn trong các bài tập còn lại
- Chuẩn bị bài học tiếp theo:

Luyện tập vận dụng kết hợp các thao tác lập luận so sánh và phân tích